پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدین شپون

۱۳۶۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

«د شعر مجموعه»

سعدالدّین شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفامشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه
شاعر : سعدالدین شپون
خپرونکی: د آزادافغانستان دلیکوالو ټولنه (وفا)
دچاپ کال: ۱۳٦۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ ع (نوامبر)
دچاپ ځای:
خطاط : نورالدین هنریار
تیراژ : زر ټوکه
ګڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکتر محب الله نکته ته چي مړيني
يې زه او "خالص" نيمه خوا کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱ -	سریزه	۵
۲ -	لوبه	۹
۳ -	زه د شپې له تاریکۍ سره...	۱۰
٤ -	د افغانانو غبږ روسانو ته	۱۳
۵ -	د هجرت لومړۍ هفته	۱٦
٦ -	د زمانې پېر	۲۰
۷ -	جنګ او ننګ	۲۲
۸ -	در قدمه هېروئ	۲٤
۹ -	د پیرې چیلنج	۲۸
۱۰ -	د هجرت شپږم کال	۳۰
۱۱ -	ماشومتوب	۳۲
۱۲ -	شیطان	۳۵
۱۳ -	د وطن له ورېځو سره خواله	۳۸
۱٤ -	د روسي عسکرو د تلو ورځ	٤۳
۱۵ -	د مجاهد بې وفا یار	٤۵
۱٦ -	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤۸
۱۷ -	ګاونډي ته	۵۱
۱۸ -	د خوشحال په لاره	۵٤
۱۹ -	د پنجرې پرانګ	۵۸
۲۰ -	سیند ته	٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
٢١-	د ناهيد د شهادت په کالیزه	٦٢
٢٢-	د احمد شاه بابا په یاد	٦٤
٢٣-	د آزادۍ تلوسه	٦٦
٢٤-	خپلې ژبې ته	٦٨
٢٥-	وير	٧٠
٢٦-	د یېږې د ستنېدو . .	٧٣
٢٧-	وښیه	٧٥
٢٨-	خپلواکي	٧٧
٢٩-	زما محبوبا	٧٩
٣٠-	د بدخشان مهاجر	٨٠
٣١-	د شپې تنهايي	٨٢
٣٢-	د مجروح یاد	٨٤
٣٣-	همزولی شاعرته	٨٥
٣٤-	له قلم سره خواله	٨٨
٣٥-	پردیستوب	٩١
٣٦-	عبدالحق همایون مجاهد ته	٩٣
٣٧-	جفا	٩٥
٣٨-	د مور یاد	٩٧
٣٩-	د مهاجر خوب	١٠١
٤٠-	ترانه	١٠٤
٤١-	له خپل ځان سره زار او نیاز پای	١٠٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

سریزه

قسمت راته په تنده بل څه لیکلی وو، که نه ما د لیکوالۍ په اول سر کې د ځانه سره بحث کړی وه چې په پښتو ادب کې به دیوې داسې پانګې دارولوتکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژوند ترمینځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه یوحدولري چې د ریښتونې تجربې سره سمې وخوري.

ما وې د پښتون شاعر تل روانې اوښکی به وچې کړمه او ورته وبه وایمه چې بار دیګر خپل درد په کراره کاله او د یتیمانو کانې مه کوه چې په اېله شي پرهنګ په ژړا وي. ماوې همزولو لیکوالو ته به ښواپې کوم چې ژبپاتې دې د غره د څوکو، دکودر، د ښاپیرۍ وزمه پې مختوب نه ایدې یال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګینو عینکو دې ژوند ته سترګې وغړوي. ماوې... ماوې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خود سردار داؤد د کودتا او وروسته بیا د کمونستانو له تاراک سره زما او د وطني مطبوعاتیا نو رابطه سسته شوه او زما ارمان نیمگړی پاتې شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمگړې سندرې ته دوام ورکوم، مگر د غولسوکړاو جنوکالو که زموږ د فرهنګ او کلتور کور وسوخود یوالونه یې پاخه کړل او زما — پېش بیني یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنګیالیو شړوند ته نېغ کتلی شوای او کلیشه یې نه ترې جوړولی هېڅکله به یې د شعر ملـوني د شعار په لوری نه وی خوشی کړې او د کښته طبقې، لوړې طبقې، خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کیدای. د نواب صاحب مېښې به زموږ دغو یې کودتا نه جوړولی او خوار کوچ به زموږ د ادب څلاند اتل نه وای ګرځیدلی. له بده مرغه د مقاومت د تېرو لسوکالو ادبیاتو زیاته برخه لاهم په شعار ولاړه ده. فقط د کوتو په شمار کیسې او شعرونه دی چې د افغاني مقاومت رښتوني عکاسي کوي، او س چې د هر کلي او جبهې د -شهیدانو شمېر، د غرونو او د اکونو لارې کودرې، د مجاهدینو د ډلو خپل مینځي اړیکې، د مهاجرو کمپونه، شمېر او اجتماعي اداني تولې په احصاییې، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال په تصوري او خیالي سمبولونو غږېږي او یو څو محدودې طرحې لري. د دلاورخان دواده دریمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو او کوندې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده، سرې ته نا امیندي ودربږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې سفرنامې خارجیانو په همدغو لسو کالو کې د افغانانو د ژوند په باب لیکلي او له ځینونه یې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان یې لولي اوګوري یې، مګر حتی یو داسې ناول، داسې ډرامه، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دي لیکلي چې لوړه ادبي ځلا دې ولري. هماغه سیاسي شعارونه دي، هماغه خیالي محدودې طرحې دي، هماغه زوړ مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانګې کوي.

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد ښتونو سره په کابل کې باد یووړه، یو څه مې چې په یاد وو، هغه مې دلته را اخستي او پاتې مې څه په پېښور کښې او نور په ډنمارک او امریکې کې ولیکل.

زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی "خوب ویم عالمه" هم زما ریښتیاني خوب دی چې اوس یې هم لړ تر لړه په میاشت کې یو ځل ویم. زما هر نظم په حقیقت کې یو تصویر دی او د ومره زیات احساسات او زما خپلې انګېرنې په کې نشته. مګر زما انګېرنې د موضوع په انتخاب کې دي. هره هغه صحنه چې را ته مهمه ښکاره شوې، چې یو لوی معنوي ارزښت مې په کې نغښتی لیدلی، هماغه مې تصویر کړې ده، په دې امید چې پرېږده چې پخپله د نظم څېره زما نړۍ لید، زما غم او ښادي او زما د نیا ترسیم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم همدا عنعنه وروزي او همدا سبک په پښتو ادب کې رواج شي.

سعدالدین شپون

۱۹۹۰ - اپریل

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبه

ټوکه يې ونه ګڼې د ژوند او مرګي لوبه ده
بله لاره نه لرو يا مرګ دی يا موسوبه ده

يا به شين خال د سره ښامار له داړو بيچ کړمه
يا مې په سر وړينو دانړې ټوله خړوبه ده

ويرجينيا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تيارې سره آشنا يم

زه د شپې له تيارې سره آشنا يم
زه د تورې تروږمۍ سکنى ورور يم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سور اور يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د زانګو په کې جوړ وو امیلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
تړې توییږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي هغې دوشیزې ته اتڼونه
په کړچار چې یې هڅول غرا وکمر ښوري
چې په کلي را شیوه شي میندې ږیږدي
ما شومان زیبون و هلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتي جومات ونه
ما بنکل کړي د قرآن سپیڅلې پاڼې
ما هڅول کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میا شتو کوزاره کړه په ممانې

زه د هومستو بانه وڅه وندی شاهدیم
اتڼونبوبې چې محکي لښږولي
اوس د تشو کنډوالو کچکول په غاړه
صورت سوې، جومات ماتګوي شلیدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیاله غوټۍ پلو کې نغښتې
مالیدلی دي هغه درنې بیبیانې
اوس یې کورم دیوې خیمې په تمه
لالهاندې، سرګردانې، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکۍ سره اشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ شرانې بولمه سور اور یم

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا رد وتړبي شاعر هارون الرشيد د شعر ټوټه

دافغانانو غښتلو روسانو ته

راشه چې داغرونه دي د هر قدم اوښار دي
ټاټه د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ به هم په هسکه غړې ستا راتګ ته ناست يو
موږ به ښه پوهېږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شېبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وینې بهــولې دي
دلته به د ټول جهان میړانه خپل سیال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازمېیلي دي

ته د ماشینونو او پولادو په پښو تـلل کوې
ستا میړانه داده چې د زهـرو ورکـول کوې
تاسو کې خوداسې کوم باتور هرګوره نه وینم
(چې)
کانی دې په لاس کې وي په ټانک باندې یرغل کوې

ته که زما سرغواړې زما هم پرې رضـا ده
دومره به دې یوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
داچې بربېړوایم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسیه که تېرې داوکړې هم وړیا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټیټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د کولیو له بلې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي یوه ورځ او بندېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداري وويني
سترګې مې يوځلې ستا دوينو داري وويني
ستا دغريبې، مساپرې سلګۍ چې واورمه
ستا دناموس دې، نامرادۍ کوکارې وويني

دا ښکلې وطن دد ښمنانو هسې پيښ ني
نور مې سر پيښ ني، ګولۍ مې تمتر پيښ ني
دې ښکلو دروګې مې پر دې ته ژوند حرام دی
بوټي مې سپر پيښ ني او کاڼي سنګر پيښ ني

نو،

راشه په تلوار چې دخلاصون لارې ترلې دي
دې تربې وطن تل د پردو وينې څښلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې يوه کمره ده
په کې اوسمه يو زه پنځه بچيان

يو شلېدلی کټکی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست يمه په لاس کې مې ديوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نږۍ او به کوز را بهیږي
اوري شړکنده د بام په سر باران

د ښادر لاندي مي لور غیږ کي ویده ده
چي ساړه شي نښلوي راپوري ځان

خدای خبر دی د هغي مرغۍ له حاله
چي صیاد یې دړي وړي کړله ځاله

زه به هم کله منګولي را پیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېږيتون باندي څملم

اوس مي ويني چي په خاورو کښل کیږم
داسي هم وه چي په سرو به دي تللم

ما د مار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کي ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

"په بچو مې يو ښامار ده پر زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمال له"

زېرې دا رې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروستوګويې بهېرې لعنتونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په ښنيادم باندې روبونه

داښامار له آمو پورې غارې اوسي
نه پاړو پرې اثر کاندی نه دمونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په ببوزې يې لګي وهي اورونه

په هر ځای کې چې دده څېره ښکاره شي
پرې بهېږي دسرو وينولوی رودونه

نه دخدای په مځکه ځوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په د لویو غرو کوربته کیسه ووای
د بې کوره مسا پرو شنو تو تیانو

د کابل خوږه میوه مې پېزرو نه ده
په ناولو نا بللو شوروبانو

د سالنګ سرې او به مې نه لوریږي
د ماسکو په کرغېړنو تېپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

تول راځي چې په وروکانو يې ولو[1]
دا ښامار نه ایساریږي په شوکانو

د بې وزلو تکیه تکیه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یا به داخوني ښامار په کانو پټ کړو یا به ورانه کړو د درستي نړۍ حاله

پیښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پیر

یو وخت د سولې وي   بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستۍ خندا   بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر　　سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې　　وار د پتنګ شي

چې درنه درومې اشنا　　د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي　　د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوربږي سترګې　　شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې　　پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوربږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلميانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خويندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

يو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آيت د جنګ دی

۱۹۸۲
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اېښي وي. حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنځ (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هماغلته د سنګلو د ځنګله په منځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خو زما دا خبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونو غیږ کې
یو تور ځنګل دی داغرنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د ‹‹ پنج›› او بو کې لاهو شوی ځنګل
ما يې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرې نسامارزه پېژنم

لامارديګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بيره رمې کورته بيايي
هرڅوك له کهنو ځنګلو لار چپوي
دا شين ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کيږدۍ چې وغوړيږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخيژي
زمري راوځي دځنګله له تيارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خوسپې له ویرې خواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
دځنا ورسترګې رڼې ځلېږي

له هرې ونې نه شېبه په شېبه
د کونګ وېرجنه ساندې غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خوږې سیندونه
لکه بارشوي اوښان وېرېږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښخو کې خوبونه کړي
خو د درقد فضا څه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یوله نظره غورځېدلی تا پو
د حوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي

خو زما دا خبره مه هېروئ

چې هلته لیرې د سیندونو غېږ کې

یو تور ځنګل دی د اغزنو ونو

هغه ځنګل د افغانانو مال دی

زما د قبر په غاټول مو قسم

چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړې

۱۹۶۳

د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېرۍ چلنج

بیا وشول په مونږ باندې غرونه د پېرۍ
بیا زلمو را واخیستل ټوپک او ګرځنۍ

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوزراورېږي په لمن لمن بڼه لې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدرئ نه چارچاپېر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژی

بیا دښمن راغلی په دې مسته مسته خاوره
بیا په شازلمو شولې حلالې د مورپې

اوري له آسمانه د لعنت دغضب اور
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبې

نن به دتش لاسو اود ټانک مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زمونږ ده که پردی

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

ستړکو ته د خیال چې د وطن ښکلې څېره راشي
وتر ټمه سل ځلی که او ښکې په سټنه راشي

دا ما شوم ژړکې که سل د شکومانې جوړې کړي
ټولې ورژېږي چې د غم یوه چپه راشــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ کاله په خوب کې او په ویښه په وطن کې یم
ورځ بیا ګذران وشي، بېچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوره ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسویلو مور ده
کټ راته تنور شي له بړستني سره لمبه راشي

۱۹۸۵
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

زه هم يو وختي ماشوم وم — ببر سر كندلاس غا ښونه
سره غومبوري چاودي تلي — مات نوكان خيرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باغو به ګرځېدمه — هره څانګه زما تمال و
چې آلو به سره بخن شول — په هر باغ کې زما مال و

ما په تورې تروږمۍ کې — توراینځر شو پېژندلی
ما په پټو سترګو ځان خپل — له ویالو شو تېرولی

یو وړوکی کټ مې ځای و — یوه پینه یې وه د خښتو
لنګه نه، بازو یې کوږ و — نه پرې ځای و د بالښتو

شپې به پرېوتم په ځای کې — ټول وجود اغزو څیرلی
مخ په څانګه شوک شوکارې — سر په تیږه لګېدلی

پرېوتل ویده که بېدل وو — نه به ځان نه به جهان و
نه به درد د ستومانۍ و — نه به ځمکه نه آسمان و

اوس سپېڅلی مېرتېنا ست یم — ښه ړنا ښایسته خونه
خوا کې نرم پاک بستر دی — پرې یې د پړو بالښتونه

اوس چې دغه کرښې لیکم — نیمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي یې ټول ویده دي — زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلېدلی کټ ګکیه   نور به څه په کې ځایږي
ګاونډي ټوله ویده دي   او زما سترګې نه پټېږي

ای شلېدلی کټ ګکیه
ای شلېدلی کټ ګکیه

۱۹۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

څوک ېي دغه څوک ېي چې مې هره شپه څارې
پرېږده نورمې پرېږده ، ماغریب مه ځوروه
سیوری خومې نه یې ، زه په دغه بڼه نه یم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لیاره کوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه ستړې ستومانه د کتنکې د پاسه پروځم
خوب مې په شپېو شپېو له ځانه هېروي
سبه چې خوبن ویده شم ستا ویړلی څېره وینم
بس دغه لیدن دی په ما شپه سباکوي

چاته ویلی نه شم چې یو سیوری راپسې دی
ته مې هم تورکې هم مې ګناه ته لمسوي
دا ما شوم زړګی مې له کوګل نه راوباسي
تش جام ورته ښیي او یو رنګ یې کړنګوي

زه هره مسره لکه ابدار توره کاږم
ته پرې د مظلومو سینه کې څېرې کوې
زه ورته بنا یسته ښنتې ګند په مرۍ کې کړم
ته یې د لذت له پاره بېرته ورشلوې

شپه چې سبه پخه شي، تاریکي شي، چوپیاي شي
هار د آرزوګانو په قلم با ندې پېیم
زه وایې شپه هغه غمونه دي او س نه شته
لیرې چیرته غږ شي چې شپونکیه یام کړه یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وایم چې وړوکی وای ژړنکی وای

لاس په ږیره راکاږم اوس وریږن دوم

جګ شم دېواله ته په هینداره کې ځان ګورم

ځان نه وینم تاوینم هینداره ما نتوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن له وریځو سره خواله

یه وریځو وریځو دوطن وریځــو
لږ څه ستنې شئ زه هم درځــېږم
ما ته ځای راکړئ په پسته غېږ کې
یو سور خاتول یم سبا شیه ریــږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ورځو ورځو لږ په کرار ځي
زه د رته ګورم زړه مي ویلیږي
کوز هدیره ده زه په کې ناست یم
د سرو بڼو وساندې غریږي

په ورځې ورځې دلته دوزخ دی
را کوزه نه شې تا به ایرې کړي
ژوندي وګړي چې سر راجګ کړي
دویم قدم یې په هدیرې کړي

په ورځې ورځې د وطن وریځې
د تاله مستې بریښنا نه ځار شم
یوه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سور انګار شم

په ورځې ورځې دا خلک ګوره
دا په نس وږي دا په زړه سوي
دا د رټلو دا د ویشتلو
نګیر وي خواوري که نور څه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچیت کړه له دغې غڅکې
د لوړو غرونو څوکو د پاسه
زه یو خاتول یم په ملامات شوی
د یو بې باکه مالیار له لاسه

تا وروالي د ژوند او به وي
مونږ داو ښکو سېلاو ترې جوړ کړ
تا زرغونه کړل د ښتې لا ښونه
یو څو خونکارو ارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ماتې به زه هم دا هسکرې کړم
بیا به نو تا ته پورته درخېژم
تا به دریاب کړم ځان به بېړۍ کړم

بیا به نو دواړه سره روان یو
د دې نیمګړې دنیا د پاسه
سره به وګړو سره به وایو
چې څه زمونږ کیږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلو پرخې خوري کړو
خو په اغزيو به ژوند حرام وي
ګلان به پاي اغزي به ريږي
د دوی برچې به د دوی په ځان وي

موږ به د دښتې خاتول بيا سور کړو
خو په زړګي کې بې تور داغ نه وي
موږ به باغونه بيا زرغونه کړو
خو په باغو کې به تور کاغ نه وي

بيا راکوز يږم د مځکې سرته
داخپل تماشوبي ډېر راته ګران دی
څوک چې له مځکې نه تېښته وکړي
هغه وګړی ډېر سرګردان دی

مځکه د ميني پاکه زانګو ده
ژوندون په مځکه يو لوی نعمت دی
مځکه کې ژوند دی ، مځکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خو چې ژوندي وي
په اسمانو کې انسانان نه شته
انسانان خپلو ځمکو کې پايي
د وطن خوند ته هيڅ پايان نه شته

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروسي عسکرو دوتلو ورځ

ای د نړۍ د خلکو نن تاریخ بیا لیکل کېږي
دوه سترګې څلور کړئ، دا ورځ بیا نه لیدل کېږي
دې شاهکار ته حیرشئ دا په هر ساعت کې نشته
څو قرنونه تېر شي څو دا نور بیا وڅلېږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خرڅادري افغان تول جهان نازېږي
نن میرویس و باسي د لېنن ځنې کوکا رې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته یو موسی

حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا

څنګه چې لوی درمن ته وړوکې سپرغۍ بس ده

هسې سره بنا مار ته خره کی افغان پیدا

مه ستا یه دسترو قدرتونو توره ماته

نه سوځي د حق سترګې له تالندې بریښنا

حق په د نکو غرونو خېژولې خپلې لارې

ته په موږ نالوستو شرې یوشوغولید لی وې

ته زموږ خوارې او ساده ګی دیر تیر ایستلی وې

تا زموږ په لاس کې یوم لیده، توږ دې نه لیده

سپور وې د غرور په تا نک کې نور له عقله یلی وې

ستا د ایمانداره او خپلواکو سره سر نه و

ته په سوله ییز و مظلوما نو نښه غښتلی وې

چا نه وې شیرلې ستا ظالم ژامې خونکارې

ویرجینیا

۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد بې وفا یار

ستا د سترګو شو بلې راغلې
د زړه کلي ورانـــــوي
کږې وروځې نرۍ مـــلا دي
پښتـــانه روســـانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو در نه پناه شم
دخپل زړه سترواخفا کړم
ستا ظالمې غږ چې راشي
سمه غر رو ښانوي

یو ورک نومی کلیوال وم
یو تش لاسی مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان کړ دانوي

زما د زړه په توره بوره
ستا برګې کړې ګوزارونه
که همت راته ستمینګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې ګرلې
تا ظالمې پټ ما ینونه
ربه داسې سترګې راکړې
چې پټ ماین عیانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دحسن باچا یې مـــې
ټول وجود کنډو کپر کړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې یې بیا ودانــــوي

ویرجینیا
۱۹۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې دسیند په غاړه

نسیم د سیند په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندي نیل رنګه جامې
بیا یې له ملا نه تر لمنې پورې کوټ کوټ کړې
تر زنګانه یې راخوره کړې بیا یې ونغاړې
زه ورته جګ په ګاره ناست یم او موجونه ګورم
او تا ته وایم داسرې دامیدونو ربه !
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زګونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رمې په خوند خوږې په روح زما هیداره
نه په سرېل، نه په پښنو بند نه یو لو پښت نیمګړي
زه په دې خغاسته او تو پوکې داستانونه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدونو رب
زه خبرنه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

یوه آرزو وه چې به تل راسره مله ګرځیدله
تته، مجهوله چې احساس به شوه، بیان به نه شوه
او س چې کوچه هغه زما د زړه پردې راسپړي
کله شنیزي کله تول ځان په سنګر وهي
زه یې داونکو د پردې شا ته اکتونه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدونو رب
زه خبرنه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

د بتو سیل وربادې تېت تېت پروازونه کوي
لکه چې جت ځان برابر کړي د ناستې له پاره
خوتکنی شي بیرته جګې شي شینکې آسمان ته
داسې شرنګیږي لکه ناوې چې پاولې شرنګوي

زه یې د لمر لاندې رنګین رنګین وزرونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

چې ته د زړه له کومې یو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکیه! له دې کارې ځان لاهو کړه سیندته
بیا چې لاهو شې لامبو وهه کرار پرېوځه
یوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وایم زړه ته صبر وکړه زه خوبونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو دروګه هر ځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې یو څاڅکی اوبه په لالو ورنه کړم
لالونه کاڼي دي پراته، کوکچه په مخ بهېږي
زه یې د هر څاڅکي په منځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فیض آباد- بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه داخواره ښځه مه وهه
بې له تا نه بله اسره نه لري
تا ته بې له نورونه پناه دروره
بې د تا له غیرې وایه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

داله او ښکو ده کې ستړې وچې کړه
بس دی چې پلرو دې ژړولې دی
نور نو دا ویر جنه صحنه و نغاړه
د هر عمر تاریخ او خدائ وهلې دی

خلک په کړاو کړاو سپوږمۍ ته ځي
ته د کور سپوږمۍ په تندر و نیسې
نور یې لاس ترغاړې مخ په هسکه وړي
ته یې د کوڅې و له سر و نیسې

ښځه چې په کور کې ژړنې و یم
دا لویه دنیا را باندې تنګه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې رنګه شي

چا ویل چې حق د نورو رو دی
دا به د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزوري وي نو دې مري
چا سره چې زور وي نو ښاغلی وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلی بنیادمانـــو دود
موږ په پښتنو پوره ساتـلی دی
دغه به نو نوم د پښتونوالي وي
ځکه موشهرت هره خوا تللی دی

دا شکلی موجود چې تا ته ګوري
دا ستا اندیوال دی، ستا مریی نه دی
تل یې خولګکی په ژړا وړانه وي
دا موجود خو ستا د لوبو شی نه دی

جګو دیوالونو کې دې بنده کړه
بیا دې سپین کفن ور باندې خپور کړه
ژړېنده ژوندی دې هدیرې ته کړه
بیا دې نوم د دې هدیرې ګور کړه

ته که په ایوب باندې میوند کښې
پام کړه چې ملاله په سنګر کې وي
نور نو سنګرونه به لا وکښې
دا د ستوري نقش که دې سپر کې وي

ګذرګاه - کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

وروڼو ژوند به په دنیا نه وي مدام
ټول به درومو نن ګهیځ سبا ماښام

مرګی حق دی رغیدن مو ورنه نه شته
یا په تخت، یا په تخته او یا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا بړستن لاندې پراته زنې تړلې
یا شهید په کېږاله کې قتلِ عام

د چا نوم په خاینانو کې یادېږي
د ملنډو، د ښېرا شي د دشنام

د چا قبر په رنګینو جنډو جګ وي
په زیارت پسې یې ګلې تړي لام

مرګ حق دی، دریغه دا چې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازېدای د ده په نام

چې د قام د پاره خپل ټټر غلبیل کړي
د شپانه ورته سرټیټ په احترام

د سهار نسیمه لوړو غرو ته خېژه
د وطن په ننګیالو مې کړه سلام

وایه ستا سوله مېړانې نه لوګی شم
چې په وینو یې خوندي کړ ننګ د قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنام

موږ په روس باندې نن هسې ناتارجوړکړه
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حرام

د سهار نسیمه خښنده الوزه
ښکلوه د شهیدانو نسکور جام

د غازیانو ببر سرو نیرې ښکل کړه
ورتسلیم کړه دیوخوار شپونکی پیغام

دا چې نن ټوله دنیا په تاسو نازکا
په هر ځای تاسو یادیږئ صبح و شام

د وطن واره زینه په تاسو ویاړي
ټول افغان له کندهاره تر باګرام

نن زموږ غرو نه رغونه شاړ نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاچې مونږ سره دغوږ دې وهلي
عاقبت به هم رسواشي هــم سرسام

خاوره نه ده دا سره زر دي چې تېرنه وځي
دا وطن دی دخالق دپېرلوی انعــام

په دې غرونوچې ورځي لاس په نامه شي
په دې شارو ېې اودسه مه اخلي کام

دا پښې پېلې خمتاپوش ټول اتلان دي
په شلېدلی خت یې مه غولېږی پام !

که یې نر دی که یې ښځه بچا هــد دی
ټول پاخه دي، دلته هېڅ مه غواړه خام

زوړ خوشحال دې اوس زمونږ ننداره کا
چې دروس سر به کړوچت مال یې لیلام

«څو وانخلي له غليمه انتقــــــام
مرد نه خوب کا، نه خواړه کا ، نه آرام »
۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پرانګ

بره کې سترګې بره کې لیکې په پنجره کې یم راګیر
د پنجرې میلې ولاړې، بره کې بره کې ګرچاپېر

یو ورېوکې چاپېریال کې، د پرکار په شانې چورلم
لیونې خوبونه وینم، نه یې خیال شته نه تعبیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېګاه شپه مې ځان په خوب کې په يولوي ځنګله کې وليد

چې راوينس شومه پنجره وه ، د سيل بينو وبهير

هر بازو مې د زوروکان دی، هره پله مې انرژي ده

په وړه پنجره کې ګير يم ، څه خطا کوم مې تقصير

۱۹۷۸

کابل پڅرخي پله زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته

که لاس درو‌ړمه چې څه ناز درکړم
ته مې د لاس له سره بهېږې

که خوله درو‌ړمه چې ځان خوږ کړم
ته مې د شونډو له خوا ښویېږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانانو غبرګ روسانو ته

راشه چې داغرونه دې د هر قدم اوښار دي
تا ته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ به هم په هسکه غاړه ستا راتګ ته ناست یو
موږ به نه پوهیږو چې سرونه دې په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شيبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وينې بهولې دي
دلته به د ټول جهان ميړانه خپل سيال وګوري
دلته موږ هود ونه او لوظونه ازميلي دي

ته د ماشينونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا ميړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خوداسې کوم باتور هم کوره نه وينم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربروا يم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسيه که ټيټې دا وکړې هم وړيا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټيټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو ټم کېدای نه شي
زموږ د کوليوله بلې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي يوه ورځ هم اوږدېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ديوال نريځ اوبه كوز رابهيږي
اوري شرنګنده دبام په سربارا ن

دشادر لاندې مې لورغين كې وېده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خداى خبردى دهغې مرغۍ له حاله
چې صياد يې درې ورې كړله ځاله

زه به هم كله منګولې راپيدا كړم
زه به هم له خونكارانو غېچ اخلم

په پردو به هم دناز پالنګ حرام كړم
خير كه اوس په مېږتون باندې خملم

اوس مې وينې چې په خاورو ګڼل كيږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمار سره ياري كړه ځكه خوار شوم
كه نه خداى په خپله ځاله كې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار د بې زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمال له »

زېږې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سرو سترګو يې بهېږي لعنتونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې روبونه

دا ښامار له آمو پورې غاړې اوسي
نه پاړو پړې اثر کا ندی نه دمونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په ببوزې يې لکه وهي اورونه

په هر ځای کې چې دده خېره ښکاره شي
پرې بهېږي د سرو وينو لوی رودونه

نه د خدای په محکمه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

يه دلويو غرو کوربته کيسه داوړو
د بې کوره مساپرو شنو توتيانو

دکابل خوږه مېوه مې پېږرو نه ده
په ناولو نابللو شورويانو

دسالنګ سړې اوبه مې نه لوړېږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی يم جرګې ته د مارغانو

ټول راځي چې په ورو کانو يې ولو (۱)
دا ښامار نه ايسارېږي په شوکانو

د بې وزلو تو تکيو تکيه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کجيرانو

يا به دا خوني ښامار په کانو پټ کړو   يا به ورانه کړو درستې نړۍ ځاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

---

(۱) ترميهم بحجارة من سجيل - مبارک آيت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پیر

یو وخت د سولې وي بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستې خندا بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر　　سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې　　وار د پتنګ شي

چې درنه دروميي اشنا　　د شپېلۍ نول وي
چې دتا خواله درځي　　د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوريږي ستړکې　　شي دانارو داني
چې زړه نشه وي ستړکې　　پيالې د بنګ شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوريږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سوربورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلوزلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ دخویندو پاکې لمن ته
دشهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده ، غلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې ليکل شوی و. هغه وخت کمونيستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سليمان لايق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته ا يښي وي .

حال دا چې د امريکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا يوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنج (آمو) په سيند کې پروت يو ټاپو دی او دا آزاد شعر هاغلته د سنګلو د ځنګله په مينځ کې ليکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی دا غرونو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې او به درنه رالاندې نه کړي

د "پنج" او بو کې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرې ښامارزه پېژنم

لا مازدیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیړه رمې کورته بیایي
هرڅوک له کمو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کېږدی چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لمنډیو آوازونه راځي
خوسېږي له ویرې ځواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
دځنا ورستړګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شپېبه په شپېبه
دکونګ وېرجنه ساندہ غوږ ته راشي
له هرې خوانه خونړۍ سیندونه
لکه بارشوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښمځوکې خوبونه کړي
خو د درقد فضا خه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یو له نظره غورځېدلی تما یو
دحوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شين وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لېږئ د سيند و نو غېږ کې
يو تور ځنګل دی دا غزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړې

١٩٦٣
د درقد تاپو- تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېرۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پېرۍ
بیا زلمو را واخیستل ټوپک او ګرد نۍ

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوز را وریږي په لمن لمن بړ بلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکارېږي
ښکلی اسمان وي او را نه ستوري
شولې چې تورې شي ګلالۍ شي
چې يې ګڼ وږی شمال ته ښوري
معشوقه هله د زړه کترې خوري
چې ته شرمېږې، دا درته ګوري

هسې بېدرنغه و بله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هرچا باندې کشمیر دی
خوږ مونږ خلکو ورپسې زړه ځي
بورې شوې مېندې، کونډې شوې ښځې
خو ځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغه ځي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په وير بدل شي
چې په کې غربنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا تر غمې شي
چې په کې شور زوږ د بورا نه وي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

١٩٨٢

دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نيمه شپه کې راغله برنډې سترګې سره لاسونه
غوړې تورې څڼې لکه سوي دړمندونه

ټمیک يې په تيارې کې پړکېده لکه برېښنا
شرنګ يې د پاولو لکه کړچنده ټانکونه

مستې روې سترګې يې د روس په شان خونکارې
وروځې يې چړې وې راکښې په ياغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهېږي غارې تر غــــارې
دکوچ اوښانو، کږې کږې غارې
له اېلبندونو، کوز راشېوه شــول
هې کدې لارې، هې کدې لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچانی ولېښن خوزره يې پرېښود
د زړګي غوټه يې خلاصه نه شوه
ځان ته يې ډېرې تسلۍ ورکړې
خو يې يوه خوا ترلاسه نه شوه

داد سکروټو دلی اوروونه
دچټو پېغلو سپين مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پيرزو کړي
موږ خو يې ورک کړو له وطنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې تنهایي

بچیان ویده ښه دی برقونه مړه ښه دي
له خپل زړګی سره مې د زړه خواله ښه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند یادونه دی   چې په تورو پو راځي
ورځ لا یوڅه سودکي وي   غم مې په شپو راځي

دتورو زلفو داستان   رانه د تور ښامارشي
دخیالي سترګو بیان   رانه دسره انګار شي

قلم یاغي شي رانه
زما خبر نه لیکي
هر څو پرې بیره کوم
خودی یې ژر نه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجروح یاد

اوښکې د بڼو څوکو ته راغلې لږ با نه غواړي
رژنده ګلاب ته وږمه هم د سیلۍ خور شي
ما په ماشومتوب کې هم له شګو سره لوبې کړې
نن کورونه جوړ کړي خو سبا ته بیا نسکور شي

ویرجینیا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنیا د کاروانونو جرس
د تمدن د قافلې زنځير

ستا له تېز بینو سترګو ځان ساتي
د هندوکش د آسمانونو کجير

ستا د وزر لاندې خوندي د بشر
لکه تکیه وي مریدان چې په پیر

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې يې دچا دلاس رانجه خوړلي — دهغه غبن دتا له سترګو ني راځي
چې په کړاو په بې کسی کې ومري — داستا قلم يې ځنازې پسې ځي
چې يې برچه په سينه ننوځي — ستا له قلمه ورته آخ وځي

هو ته شاعري قلم سم چلوه

ته سيلابونو ته ويالې جوړوې — ته غورځنګونو ته سامان ورکوې
يوه دنيا درته ذره ښکاري — په يوې اوښکې پسې ځان ورکوې
چې يې اظهار له چا نه وي پوره — هغه احساس ته ته بيان ورکوې

هو ته شاعري قلم سم چلوه

ستا له قلم نه دنياکې جوړه — چا ته نسامار چا ته دلاس امسا
چا ته ډيوه چا ته په زړه کې چاړه — چا ته خوږه کيسه دتللي اشنا
دچا دکې زړه دتنها کو دارو — په چا دوزخ نه راولويدلي بلا

هو ته شاعري قلم سم چلوه

په توره شپه کې دسبا زيری — شوګيره خلک يې له تا غواړي
ټوله دنيا چې ورته سور اور شي — دزماني يتيم په تا ژاړي
چې ځناور په نړيوالو را شي — ای قلم واله اول تا داړي

هو ته شاعري قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې — ته چې خندا کوې دنیا خاندي
ته نو چې خاندې ریښتینې خانده — که نه تاریخ به بیا په تا خاندي
د تا د هرې او ښکه کې په اثر — یو زړ ګلونه به سبا خاندي
هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د ننګې ماینې چې تا خوشحاله نه کړې — په رژولو یې قلم چلوه
چې لا تر اوسه ایسار شوې نه وې — ته په مستۍ وربانډې دم چلوه
چې بشرې لوې په محکه وهي — هسې بامونو باندې بم چلوه

۱۹۵۸
خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بيا کوي خوږې شوې
په کونګې خوله مې بيا جوړې ترانې شوې

په مړ ژواندي تن کې بيا سا راغـــــــــږېږي
بيا راپا دې لس کلنې خـــاطرې شـــوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې خلاصه کړله ژوندته نوې لاره
بیا مې ځانګو د ارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مراندو د زړګي کې وینه راغله
د انړې وچې ویالې وروورولمدې شوې

عقل ویلې چې قصه دې لاړه راغله
د ماجرې چې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتې چې په شنه بڼ یوځل پښې ایښې
د هغه ګلبڼ ریښې ترې تسمې شوې

عقل داویلې خوزړه په بله سر و
د دې دووترمنځ مې خوږنې حوصلې شوې

عقل پښې ایستې خو زړه لکه د غر و
زړه مستې کړه چې په عقل زلزلې شوې

که د روس هاتې هرلورې ته یرغل ووړ
سمه غر که د کړو منارې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې ګوري خړه کې افغان لاشته دی
د زړګي وينې ی سرې نه شوې لاسرې شوې

که وطن موشولو ړک له بورو ورارو
په غليم موهم د زړه سخې پښې شوې

که يو نيم مليون زمونږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ايرې شوې

چې په شو بلو په تمانکونو سپاره راغلل
په ستنه يې اوس رواني قافلې شوې

ستړګي سرې، مرکونډي ماتې، جنګ بايللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیتوب

اشنا د ځنګو غرونو کجیر غواړي
زما وزر په دنګو ماڼو سوزي
زه هسې مکروریان کې ورته میشت یم
په دې انګړ کې بل مرغه الوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دا د گودر غاړې ته روانه
نه زه هسکه شمله بوړې په غاړه
نه زه لکه باښه شنا مي خېژي
نه دا جګه الوزي لکه خراړه
موږ دواړه په دې ستېج کې نابلد یو
موږ هېڅ یو پخپل نقش نه پوهېږو
لیکوال راته پردی ډرام لیکلی
او موږ لکه کالبوت لړو برکېږو
موږ دواړه پخپل نقش نه پوهېږو
د دووکسو اتڼ دی په مېره کې
د مړو هډوکي یو په بل لګېږي
بړوې راته خاندي هدیره کې

۱۹۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همایون" مجاهد ته

سره دې ولې دې پرېښوه چې وطن در پاندې ياغي کړ
جار دې تر بېرې باڼه ږيرې سل ځله شپونکی شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لا ليه
مورې بوره مه کړې ځوک چې تا غوندې زمرې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تو له جبارخیل دي اوس پګړۍ جګې شملې وړي
د وی کې همایون چې لکه ستوري ځلیدی شي

نن په توره بوړه په روسانو کړي مور بوره
بله ورځ پغمان کې د پرچم میلمه مرګی شي

تول وجود پرهار دی په ګولیو لګیدلی
یو ځای یې روغ نه دي چې داځنګه په لار تللی شي؟

څومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره همایون ورته بیباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې جګو غرو ګوربته
ستا له سرو منګولو دښمن کله خلاصیدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سرو هي روغ لیوني شي

توره او میړانه او ښکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دې هم د تا د مخ لوګی شي

پېښور ۱۹۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهید میوندوال په مرینه

جفا

پرېږده چې راووژېږي دا جګ غر
دا د ګنهګارو ګلی لاندې کړي
دا د ځان وژونکو او دغلو ډله
سل خرواره ګاڼې چې ورباندې کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته ویل چې ګناه مه کوئ
دوی په بې دردۍ له ګلي و ښاره
چا یې د پګړې زنځیر په غاړه کړه
چا سپي ور شکارل چې ټول یې وداره

وینې یې په شنګلو مخ ور ماتې وې
ګلي نه روان وشا ته یې نه کتل
ده ویل چې دا به پښتانه نه وي
ها چې پښتانه وو څوک یې نه رټل

پوندې یې سپینګیرو ور خیرې وې
دی په ډېر امید دلته راغلی و
لاره کې یې لوږې تېرې کړې وې
دی یو لوی پښتون وا و ښاغلی و

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور د مړینې د خبر په اورېدو:

د مور یاد

د ګلو به محشر وخوکه وریځې لړ سخي وای
که ستا د ښکري پېښکه وای زما به هم مستي وای

د تا د لاس سا به وای چې به تبې مې خوړلای
د تا د مینې اور وای مورې زه ورکې ستي وای

ماښام مې د کتوی نه د شودو سوکې څښلای
سهار مې د مېښې په ترشکن کوچو سبناری وای

دردونه کړاوونه مې کړې ورځې کالای
خوشېږه ستا په زنګون مې سر کېښوی دلاسايي وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک اولوست وای
تالاس په سر راښکلی ، ماخپل زړه درته سکښتلای
سره دژمي شپه وای ، د نغري خوږلن ته ناست وای
په ورو ورو په منږو دې افسانې راته کولای
په ونو په اغزو مې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوګرو ګوتو ټولې رغېدلای
دیوان وای ، ښاپېرۍ وای ، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تا د ښکلي غږ نه د اسرار و زوږ راتللای

یه موري زړې مورې ! ماخو ونه لیدی مورې
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه موری د نیا او روه زه او ته پرې خبر نه وو
اوس ګورم هسکیږلی ، کړېدلی او ترټلی

یه مورې په زړه پورې ، یه درنې لپښتنې مورې !
د تا د ځنازې کټ نورو یوړو هدیرې ته
خبر شوم چې بمونو موکوډل کړه درېې وړې
او تا پناه ورورې وه د بل کلي دېرې ته
خبر شوم چې زما فوټو دې هرچا ته ښودله
زوی ګی مې راروان دی خلکه دې بلې پېرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکلي خلکو ویلي چې بوډۍ لېونۍ شـــوې
زما ته تورتم وايي، سپین سبا تورې تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یـــادولو
تا وې چې آخري دیدن دزوی شو را نه پـــاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېـــواکي وه
دې سره ښامار په ډېر وکړې ښایسته مینې میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په ټوله دنیا وکړم نـــــواتې
دنیا ته ګرېوان وشلوم، بېلګې ورته ښکاره کړم
دا داړې د ښامار دي نه شکرې نه نبـــاتې
که زه یې درنه ګوټ کړم او زما سره یو نه شـــوې
قسم په ذوالجلال دی که به یو شې ور نه پاتې
یه خلکه سره ښامار ته خرڅ کې افغان پیدا دی
تاریخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته مـــاتې

ادې! یو نیم ملیون مې په وطن کې شهـیدان دي
په هر کاله کې ویر دی او په هر کلي کې ســـاندې
ملیون شپېږ شلې نه دي چې په ګوتو دې شمېرلې
یو نیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرېـــباندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نیم ملیون غاټول که د بګوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سور چکني شي زرغونه رڼا به کاندي

ماوې د تا په قبر به ډیوې روښانومه
ماوې چې دا بېرسر به په شناختي درته ږدمه
ماوې چې ستا کېڼ به په تودو اوښکو پرېولمه
ماوې چې د جمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ماوې ستا د جامو سره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښی وي هغه ځای ښکلومه
خو، قسمت بله راوکړه !
په یو سر د دنیا کې ته د خاورو میلمنه شوې
او زه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

١٩٨٢ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمهاجرخوب

خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه
پروت یم سرمې ایښی دخپل یار په زنګانه

سر په بالښت ایښی تش کالبوت په واښکتو کې و
روح مې په مزو مزو روان په خپل وطن کې و
واورې دسپین غره وې چې په تنده مې سوېلې
خاورې دوطن وې چې په سر مې بادولې
مرې اوښکې روانې وې په مخ دا نه دانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډنډ د شمالي ته شوم انګور ميزان وهلي
تاک شينکي زېړ چکي شو تالان پرخو پرېوللي
کوز تګاو ته لاړم داغوزو لويې وني
پاس و ختم غره ته د څېړيو پاڼې سپيني
خلک وو، بازار و، شور ماشور وو، تله راتله وو
مېږې وې، شپانه وو، هياهوی و، سرلوښنه وو
نه دويره وه نښنه، نه دغم وه نښـــانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مــا نه

بيا مې شو ګذر لکه ګوږ بت په لوی سالنګ
ويرې مې وزرې وې په څوکه په ګړنګ
واورې سپينې سپينې ځلېدې لکه سپين زر
کوز رمې اوبه وې، پرېوتلی لـر و بر
زرکو او بلبلو يې په ترو کې سندرې کړې
مستې زړې هوا يې انديښنې له زړه لرې کړې
مورګې ځلېدلې لکه زلفې په شـانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مــا نه

خوب وينم: باغچه وې ټوله شنه په ښنا رونو
مېنځ کې يې صفه وې، ټوله پټه په تغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا کې يې وياله کې د ښو اوبو ښوپونه وی
زه به يې ياران وی، چمنونه، مجلسونه وی
بره خوا پښتو کې شولې څڼې باد ته اچوی
خپل وی د چنچڼو، ټيټې الوزې اتڼ کوی
ځمکه او اسمان په ګډه وايي ترانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مانه

خوب مې په وطن کې دی، خوردن مې په وطن کې دی
خوب کې چې هم مرمه، ځنکدن مې په وطن کې دی
قبر په وطن کې، ځنازه مې په وطن کې ده
تن مې په وطن کې دی، کپن مې په وطن دی
ما ته تابوت به جوړوئ، ما ته ګلان مه راوړئ
روح مې په وطن کې دی او تن مې په وطن کې دی
ګوندې يو شپونکی وطن قبول کړي نذرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مانه

١٩٨٥
واشنګټن

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دي
لنډ وي اوږده منزلونه، چېرته چې ګله رسېږي

ستا اوږده مشوکه ډوبه، نن آموکې بیا سبا ته
د سپین غره د سر ډنډ وکې مسته مخچولېږي

الوتو کې رانګې زانګې څه ګیندې وهې اسمان ته
چې سیلۍ څومره سختیږي ته په شوق ورته نڅیږې

د نیلي اسمانو پېغلې، ولې دومره جګه ګرځې
راته ښکارې پښتنه یې له زلمیانو نه شرمیږې

تور اورو د پسرلي کې چې باران نم نم وریږي
ته زموږ د کلا شا ته، توره شپه کې راکوزیږې

زه یې اورم چې ته بولې، هاخوږې خوږې بدلې
زه یې ګورم چې ته خاندې او بیا ورانه ورانه کیږې

چې ته بیا وزرونه ډډ کړې کاشکې ما درسره بوځې
بې وزر درته ځوریږي زانه کې! ته نه پوهیږې

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار درسره لاړ وای
څه ښه خوند کا چې آموته، هندوکش نه ورښوییږې

څه د تالندې مترو کې، د آسمان مخ ورشین کړې
چې د اوښکې دانه کې شوې او کرار کرار بهیږې

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي ګاونډي ویده شي
چې د موټرو آواز ودرېږي
زه د خپل کټ ته مخ ګونډې ووهم
اوښکې مې مرۍ مرۍ په بار خوښوېږي
شونډې مې ښورې خواواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د امید په باغ خزان کړه شي

چې په شنو پاڼو زیړې ولګیږي

چې د مالیار مخ په ګرد و پټ شي

چې د بورا وزرې وسکڼیږي

زه لکه سروه غاړه جګه ساتم

د حوادثو د کوتکو لاندې

مې سر مات شوی خو کوږ شوی نه دی

داوږدو شپو په شومه دم کې وایم :

چې په زما روحه له تا شکر یه

چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتي

۱۹۶۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library